

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 14C/260/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2515206076
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Hricková
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2019:2515206076.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany v právnom spore žalobcov: 1. P. C., rod. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/XX, F., 2. Y. Č., rod. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXXX/XX, W., 3. P. B. F., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXXX/XXA, W., 4. F. U., rod. W., nar. X.X.XXXX, bytom Q. I. XXXX/XXX, F., a 5. P. A., rod. U., nar. XX.X.XXXX, bytom A. S. XXXX/X, F., všetci žalobcovia štátni občania Slovenskej republiky, všetci zastúpení Mgr. Jaroslavou Krajčovičovou Šokovou, advokátkou so sídlom SNP 10, Hlohovec, proti žalovaným: 1. P. Y., rod. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. I. XXXX/XX, F., 2. W. F., rod. Y., nar. X.X.XXXX, bytom T. XXXX/X, F., žalované v 1. a v 2. rade zastúpené JUDr. Zorou Podolskou Vincekovou, advokátkou so sídlom Rázusova 9, Piešťany, 3. P. H., rod. Š., nar. X.X.XXXX, bytom Š. XX, Š., 4. P. W., rod. S., nar. XX.X.XXXX, bytom T. E. XXX, T. E., 5. P. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX/XX, F., 6. U. Š., nar. X.X.XXXX, bytom O. XXXX/XX, F., a 7. P. S., nar. X.XX.XXXX, bytom T. E. XX, T. E., všetci žalovaní štátni občania Slovenskej republiky, o určenie neplatnosti závetu, takto

rozhodol:

I. Alografný závet poručiťky M. Y., rod. Š., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom Q. XXXX/XX, F., zomrelej dňa 3.3.2013, podpísaný poručiťkou dňa 24.6.2010 pred dvomi súčasne prítomnými svedkami, je absolútne neplatný.

II. Žalobcom v 1. až v 5. rade nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v 1. až v 7. rade nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 21.8.2015, doručenou Okresnému súdu Piešťany dňa 7.9.2015, sa pôvodní žalobcovia v 1. až v 4. rade, P. C.Á., Y. Č., MUDr. B. F. a P. U., podanou proti pôvodným žalovaným v 1. až v 6. rade, P. Y., W. F., P. H., B. S., P. Š. a U. Š., domáhali určenia, že závet poručiťky M. Y., rod. Š., nar. XX.X.XXXX, zomrelej dňa 3.3.2013 (ďalej aj ako len „poručiťka“) zo dňa 24.9.2010 je absolútne neplatný. Zároveň žiadali priznať náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnili tým, že poručiťka zanechala alografný závet zo dňa 24.6.2010, ktorým celý svoj majetok zanechala neteri P. Y.. Dedičské konanie po poručiťke je vedené na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 8D/30/2013, Dnot 93/2013, kde na pojednávaní dňa 16.4.2015 všetci pôvodní žalovaní vyhlásili, že alografný závet poručiťky nenamietajú, uznávajú ho a nenamietajú jeho platnosť. Na tom istom pojednávaní pôvodní žalobcovia v 1. až v 4. rade vyhlásili, že alografný závet považujú za absolútne neplatný pre duševnú poruchu poručiťky, v dôsledku ktorej poručiťka bola nespôsobilá urobiť právny úkon, akým je závet. Preto súd uznesením vydaným v dedičskom konaní odkázal dedičov, dedičské právo ktorých bolo menej pravdepodobné, t. j. pôvodných žalobcov v 1. až v 4. rade na podanie žaloby o určenie neplatnosti alografného závetu poručiťky zo dňa 24.6.2010. Pôvodní žalobcovia zmeny v správaní poručiťky postrehli minimálne od času, keď poručiťke náhle zomrel manžel. Vedeli, že poručiťka bola dlhodobo liečená v psychiatrickej ambulancii, pričom o jej zlom duševnom stave nasvedčujú aj ňou opakovane podávané trestné oznámenia v rokoch 2000 až 2010 na Obvodnom

oddelení Policajného zboru Piešťany (ďalej len „OO PZ Piešťany“), podľa ktorých jej mal opakovane neznámy páchatel' odcudziť z jej bytu občiansky a vodičský preukaz, kartu zdravotne postihnutej osoby, finančnú hotovosť a kľúče od všetkých skriň v byte, príp. že jej p. U. A. mala odcudziť vkladnú knižku a pod., pričom všetky trestné oznámenia poručiťky boli uzneseniami OO PZ Piešťany odmietnuté z dôvodu, že bolo zistené, že skutok sa nestal, a že skutočnosti tvrdené poručiťkou boli v rozpore s realitou. Zlému psychickému stavu poručiťky nasvedčuje aj sťažnosť poručiťky zo dňa 24.11.2005, podľa ktorej páchatel'om oznámeného skutku bola smrťka na 8. poschodí, preoblečená do bieleho rúcha, s korunkou na hlave. Po pretrvávajúcich trestných oznámeniach bol uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trnave (ďalej len „OR PZ v Trnave“), úradom justičnej a kriminálnej polície, odd. vyšetrovania Piešťany dňa 19.9.2005 pribráný znalec PhDr. Elena Fuseková za účelom vyšetrovania psychického stavu poručiťky, ktorá v znaleckom posudku, na ktorý sa odvoláva uznesenie Okresnej prokuratúry Trnava sp. zn. 4Pv/1504/05-10 zo dňa 1.12.2005, skonštatovala, že poručiťka už vtedy vnímala skutočnosť ako súhrn prekážok, ktorými je znevažovaná jej vlastná osoba a nie je rešpektované jej právo na nikým a ničím nedotknuteľné súkromie, pretože percepčne-kognitívna organizácia (vnímanie a myslenie) bola u nej zmenená obsahovou poruchou v zmysle paranoidno-perzekučných bludných konceptov. Podľa znaleckého posudku poručiťka ďalej nebola schopná vplyvom chorobných procesov v jej vnímaní a myslení prepracovať vlastné chybné úsudky. Intelektové a mnesticke (pozn. pamäťové) funkcie u poručiťky boli ovplyvnené paranoidno-perzekučným bludným spracovaním a vizuálne-iluzórnym prežívaním skutočnosti. Vyjadrenia poručiťky preto, podľa znaleckého posudku, nebolo možné považovať za vierohodné, ktoré bolo treba hodnotiť ako produkcie asi 5 rokov trvajúceho paranoidno-perzekučného bludného myslenia a konania. V čase podania predmetného znaleckého posudku zdravotný stav poručiťky nutne vyžadoval psychiatrickú krízovú intervenciu. Žalujúca strana navrhla doplniť dokazovanie vyžiadanim lekárskeho záznamov o poručiťke a lekárskej správy od obvodnej lekárky poručiťky, MUDr. U. X., vyžiadanim správy od psychiatra MUDr. Ernesta Zachara o zdravotnom a duševnom stave poručiťky za obdobie od roku 2005 až do jej smrti, vyžiadanim lekárskej správy od MUDr. Márie Držíkovej o zdravotnom stave poručiťky za obdobie od roku 2005 až do jej smrti, vyžiadanim znaleckého posudku PhDr. Eleny Fusekovej vyhotoveného na účely trestného konania vedeného pre OO PZ Piešťany pod ČVS: ORP-2443/5-OSV-TT-2006, ako aj vyžiadanim vyjadrenia znalkyne PhDr. Fusekovej k psychickému zdraviu a k osobnosti poručiťky. Ďalej navrhli dokazovanie obsahom spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 10Ps/3/2012, súčasťou ktorého je aj lekárska správa psychiatra MUDr. Ernesta Zachara, ako aj nariadiť znalecké dokazovanie znalcom z odvetvia psychiatria za účelom vyhodnotenia duševného stavu poručiťky v čase spísania závetu, t. j. k 24.6.2010.

3. Žalovaná v 1. rade v písomnom vyjadrení k žalobe navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť, keďže poručiťka žila sama od smrti jej manžela, t.j. od 15.4.1986 do roku 2012, pričom sama si zabezpečovala všetky svoje potreby, bola schopná prevziať si dôchodok, platiť náklady spojené s bývaním, nakúpiť si, chodiť na pravidelné kontroly k lekárom nielen v Piešťanoch ale aj v Bratislave. Do roku 2002 bola aktívnou vodičkou osobného motorového vozidla, ktoré vlastnila. Opatrovala aj svoju sestru O. Š., pričom za jej opatrovanie poberala peňažný príspevok, taktiež aktívne pracovala v záhrade. Žalobcovia o poručiťku nejavili žiadny záujem, nestýkali sa s ňou, nepomohli jej. Keď poručiťka potrebovala pomoc, obrátila sa výlučne na žalovanú v 1. rade. Až v decembri 2011 zamestnanci referátu sociálnych vecí Mesta Piešťany kontaktovali žalobkyňu v 1. rade, ako aj matku žalobkyne v 3. rade, aby ako sestry poručiťky prejavovali aktívnejší záujem a pomoc pri zabezpečovaní starostlivosti o poručiťku, pričom až potom sa začali o poručiťku zaujímať. Navrhla vykonať dokazovanie vyžiadanim informácií od Bytového podniku Piešťany, s.r.o. a od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, ktoré navrhla za účelom preukázania, že poručiťka až do polovice roka 2011 riadne platila mesačné príspevky do fondu prevádzky, údržby a opráv bytovému domu, a v akom období poručiťka opatrovala svoju sestru O. Š. a poberala za to príspevok na opatrovanie. Ďalej navrhla dôkaz výsluchom svedkov, ktorí boli svedkami pri spísaní predmetného závetu. Znalecký posudok, na ktorý sa odvolávali pôvodní žalobcovia, žalovaná v 1. rade považovala za irelevantný z dôvodu, že nebol žalujúcou stranou ani predložený, ako aj preto, že bol podaný znalcom z odporu psychológa, a nie z odboru psychiatria. Dodala, že poručiťka bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony až rozsudkom zo dňa 30.10.2012, teda po vyše 2 rokoch od zriadenia závetu.

4. Žalovaná v 2. rade v písomnom vyjadrení k žalobe navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť z dôvodu, že závet spĺňa všetky formálne náležitosti, a že žalovaná v 2. rade rešpektuje poslednú vôľu poručiťky.

5. Žalovaná v 1. v priebehu sporu písomne oznámila súdu, že už netrvá na platnosti predmetného závetu.

6. Uznesením č. k. 14C/260/2015-95 zo dňa 28.3.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16.6.2017, súd rozhodol, že pokračuje v konaní s dedičmi (pôvodného) žalobcu v 4. rade (pozn. P. U., nar. XX.X.XXXX), a to s F. U., nar. X.X.XXXX, a s P. A., nar. XX.X.XXXX. Tým istým uznesením rozhodol, že pokračuje v konaní s dedičom (pôvodnej) žalovanej v 4. rade (pozn. B. S., rod. Š., nar. XX.X.XXXX), s P. W., nar. XX.X.XXXX.

7. Súd uznesením č. k. 14C/260/2015-118 zo dňa 19.10.2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.11.2018, rozhodol, že bude pokračovať v konaní aj s dedičom žalovanej v 4. rade, B. S., nar. XX.X.XXXX, zomr. 12.3.2016, s P. S. ako so žalovaným v 7. rade.

8. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie, vykonal dokazovanie listinami, a to podstatnou časťou spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8D/30/2013, podstatnou časťou spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 10Ps/3/2012, závetom poručiťky, notárskou zápisnicou z 10.3.2015, uzneseniami OR PZ v Trnave, Úradom justičnej a kriminálnej polície, oddelením vyšetrovania Piešťany z 19.9.2005, 31.10.2005, 2.8.2006 a zo dňa 26.1.2007, uznesením Okresnej prokuratúry Trnava zo dňa 1.12.2005, výzvou Obvodného úradu Piešťany zo dňa 10.5.2010, nepodpísaným podaním zo dňa 24.11.2005 adresovaným OR PZ v Trnave, odd. vyšetrovania Piešťany, podaním Mesta Piešťany zo dňa 16.4.2012, uznesením Okresného súdu Piešťany č. k. 10Ps/3/2012-9 zo dňa 15.5.2012, úmrtným listom P. U., osvedčením o dedičstve notára povereného úkonmi súdneho komisára Okresným súdom Piešťany sp. zn. 6D/645/2015, Dnot 237/2015 zo dňa 26.1.2016, osvedčením o dedičstve notára povereného úkonmi súdneho komisára Okresným súdom Trnava sp. zn. 37D/6/2016, Dnot 71/2016 zo dňa 6.7.2016, vyjadreniami právnych zástupcov žalobcov v 1. až v 5. rade a žalovaných v 1. až v 2. rade, vyjadreniami žalovaných v 3., v 4., v 5. a v 7. rade, a zistil tento skutkový stav:

9. Z podstatnej časti spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8D/30/2013 je súdu z jeho úradnej činnosti známe, že pod touto spisovou značkou je vedné dedičské konanie po poručiťke M. Y., rod. Š., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom Q. XXXX/XX, F., zomrelej dňa 3.3.2013. Ako jej dedičia zo zákona prichádzali do úvahy súrodenci poručiťky P. C., Y. Č., P. U., a netere W. F., P. Y., P. H., B. S., a synovci poručiťky P. Š. a U. Š., ako aj jediná dedička pozomrelej sestry poručiťky B. U., zomr. 2.9.2013 - MUDr. B. F., všetci zároveň ako dedičia pozomrelej sestry poručiťky O.Í. Š., zomr. 4.11.2013. Poručiťka zanechala alografný závet zo dňa 24.6.2010, ktorým zanechala celý svoj majetok neteri P. Y., nar. XX.X.XXXX. Na pojednávaní uskutočnenom v dedičskom konaní dňa 16.4.2015 W. F., P. Y., B. S., a splnomocnení zástupcovia za P. Š. a U. Š. vyhlásili, že alografný závet poručiťky zo dňa 24.6.2010 uznávajú ako jej poslednú vôľu a nenamietajú jeho platnosť. Na tom istom pojednávaní P. C., Y. Č., zároveň ako splnomocnená zástupkyňa za P. U. a za MUDr. B. F., vyhlásili, že alografný závet poručiťky zo dňa 24.6.2010 považujú za absolútne neplatný z dôvodu, že poručiťka trpela duševnou poruchou, ktorá ju robila nespôsobilou na právny úkon, akým je závet.

10. Zo závetu poručiťky nepísaného vlastnou rukou poručiťky, vyhotoveného dňa 24.6.2010, vlastnoručne podpísaného poručiťkou a svedkami Ing. Q. Š., nar. XX.XX.XXXX, a Ľ. I., nar. XX.X.XXXX, súd zistil, že poručiťka týmto závetom pre prípad svojej smrti zanechala všetok svoj majetok sestrinej dcére, a to P. Y., rod. Y., nar. XX.X.XXXX, skonštatovaním, že táto listina je prejavom poslednej vôle poručiťky.

11. Okresný súd Piešťany uznesením sp. zn. 8D/30/2013, Dnot 93/2013 zo dňa 31.7.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28.8.2015, odkázal osoby, dedičské právo ktorých bolo menej pravdepodobné, ktoré namietali neplatnosť predmetného závetu, a to P. C., Y. Č., P. U. a MUDr. B. F., na podanie žaloby proti závetnej dedičke a ostatným osobám, ktoré prichádzali do úvahy ako dedičia zo zákona po poručiťke, ktoré nenamietali neplatnosť predmetného závetu, t. j. proti W. F., P. Y., P. H., B. S., P. Š. a U. Š., na podanie žaloby na Okresnom súde Piešťany o určenie, že alografný závet poručiťky zo dňa 24.6.2010 je neplatný. Tento postup súd odôvodnil ustanovením § 175k ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“ alebo „Občiansky súdny poriadok“ v príslušnom tvare), v znení účinnom ku dňu vydania predmetného uznesenia.

12. Z notárskej zápisnice sp. zn. 8D/30/2013, Dnot 93/2013 zo dňa 10.3.2015, predloženej žalujúcou stranou súdu zistil, že notár poverený úkonmi súdneho komisára skonštatoval neprítomnosť 3 osôb, prichádzajúcich do úvahy ako dedičia zo zákona po poručiťke, a prítomných oboznámil s doslovným

znením alografného závetu poručiťky zo dňa 24.6.2010, že závet podpísala vlastnou rukou pred súčasne prítomnými dvomi svedkami Ing. Q. Š. a L. I., a že výslovne v záвете uviedla, že závet obsahuje jej poslednú vôľu.

13. Z podstatnej časti spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 10Ps/3/2012 je súdu z jeho úradnej činnosti známe, že Okresný súd Piešťany rozsudkom č. k. 10Ps/3/82012-38 zo dňa 30.10.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.11.2012, okrem iného, pozbavil poručiťku spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Súd rozhodol na základe znaleckého posudku znalkyne z odvetvia psychiatria, výsluchom navrhovateľa (zamestnanca Mesta Piešťany), znalkyne MUDr. Ondrisovej, prokurátora, svedkov P. C., B. U. a P. U., lekárskou správou o zdravotnom stave poručiťky vyhotovenou psychiatrom MUDr. Ernestom Zacharom dňa 16.4.2012. Zo znaleckého posudku č. 52/2012 podaného znalkyňou z odvetvia psychiatria MUDr. Ľubicou Ondrisovou, súd mal za preukázané, že poručiťka trpela stredne ťažkou až ťažkou demenciou, ktorá bola psychickou poruchou trvalého charakteru, že poručiťka nebola vôbec schopná spravovať svoje záležitosti, že nebolo možné predpokladať zlepšenie jej zdravotného stavu. Poručiťka nebola schopná pochopiť ani zmysel a význam konania o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, vôbec nebola schopná nakladať s finančnými prostriedkami, bola úplne odkázaná na pomoc inej osoby alebo inštitúcie alebo ústavu vo všetkých bežných úkonoch, akými boli stravovanie, hygiena, ako aj v zdravotných aj hospodárskych záležitostiach. Prognóza jej zdravotného stavu bola nepriaznivá s tým, že je zdravotný stav sa bude zhoršovať. V čase podania znaleckého posudku MUDr. Ondrisovou dňa 17.8.2012 mala poručiťka postihnuté už všetky psychické funkcie, t.j. myslenie, pamäť a intelekt, čo neznamena, že nebola schopná robiť úlohy, ktoré vykonávala opakovane a stereotypne, pretože vedela si síce sama zájsť na obed, avšak už nevedela uviesť, do akého zariadenia si chodí po obedy. Nevedela uviesť, aké lieky užíva, ani si ich nevedela sama naordinovať. Poručiťka mala výrazne zníženú súdnosť s kritickosť, nevedomovala si hodnotu peňazí, nebola schopná prepočítať si eurá na koruny, a už vôbec nebola schopná rozhodovať o zložitých právnych a ekonomických úkonoch, preto potrebovala celodennú opateru zabezpečenú jej inou osobou alebo inštitúciou. Znalkyňa uviedla, že obvodná lekárka poručiťky, MUDr. Eva Svítková, jej telefonicky oznámila, že poručiťka bola v minulosti viackrát na vyšetrení u psychiatra MUDr. Zachara, ktorý jej diagnostikoval dementný syndróm a paranoju, že bola presvedčená, že jej z domu iní kradnú veci, že ju okrádali susedia, že si schovávala peniaze, potom ich nevedela nájsť, a bola presvedčená, že ich jej niekto ukradol. Dokonca bola objednaná na hospitalizáciu do psychiatrickej nemocnice v Pezinku, kam napokon poručiťka neprišla pre nespoluprácu príbuzných, ktorí poručiťku nepovažovali za chorú, a „oháňali“ sa právnikmi. CT mozgu už v roku 2005 potvrdilo atrofiu mozgu (pozn. úbytok mozgového tkaniva /mozgových buniek, bielej aj šedej hmoty/) a status lacunaris (pozn. dutinky v mozgovom tkanive). Poručiťke bola za jej života v konaní o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony uznesením z 15.5.2012 ustanovená opatrovníčka v osobe vyššej súdnej úradníčky Okresného súdu Trnava.

14. Návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony podalo Mesto Piešťany na podnet odbornej lekárky MUDr. Držíkovej z októbra 2011, ktorá uviedla, že poručiťka prišla na vyšetrenie v zanedbanom stave a bez sukne. Zamestnanci Mesta Piešťany v novembri 2011 vykonali kontrolu starostlivosti poručiťky o jej sestru O. Š., pričom zistili, že rodinný dom bol zanedbaný, zaprataný rôznym šatstvom a odpadom, o rozhorúčenú kachľovú pec boli poopierané noviny a drevo, v miestnosti bol silný zápach, zdržiavali sa tam myši a zanedbaný znečistený pes, v dome bola iba studená voda, nebola v ňom toaleta ani kúpeľňa. Poručiťka si nakupovala neustále jedlo, doma ho nezjedla, zhromažďovala ho, potom plesnivo, odmietala dodržiavať osobnú hygienu, t. j. umývať sa, prezliekať sa, peniaze si poschovávala, potom nevedela, kam, mala vybavených viacero preukazov totožnosti, lebo si nepamätala, kam preukazy poodkladala. Nedovolila príbuzným upratať jej dom, rodinu aj susedov podozrievala, že jej chodia do bytu a berú jej veci a peniaze. Obavy o jej zdravotný stav mali aj jej susedia, ktorí sa písomne obrátili na Mesto Piešťany. Z lekárskej správy psychiatra MUDr. Ernesta Zachara zo dňa 16.4.2012 súd zistil, že v čase vyšetrenia trpela dementným syndrómom, diagnostikovaná bola progresia dezintegrácie osobnosti so záverom, že nebola schopná posúdiť význam právnych úkonov.

15. Z uznesení OR PZ v Trnave, Úradu justičnej a kriminálnej polície, oddelenia vyšetrovania Piešťany zo dňa 19.9.2005 a dňa 31.10.2005 súd zistil, že uznesením ČSV: ORP-966/UJKP-OVK-PN-2005 zo dňa 19.9.2005 vyšetrovateľ PZ pribral do konania znalkyňu z odboru psychológie PhDr. Elenú Fusekovú za účelom skúmania zdravotného stavu poručiťky, vrátane posúdenia hodnovernosti jej vyjadrení. Vyšetrovateľ PZ uznesením ČSV: ORP-966/UJKP-OVK-PN-05 zo dňa 31.10.2005 zastavil trestné stíhanie vo veci trestného činu krádeže, ktorého skutku sa mal dopustiť neznámy páchatel

tým, že presne nezisteného dňa v roku 2000 až do 22.6.2005 z bytu poručiťky jej každý mesiac bez použitia násilia odcudzil peniaze potom, čo dostala dôchodok, a to z rôznych miest v byte, kde mala poručiťka voľne odloženú hotovosť vždy v rôznych výškach 200,- Sk, 500,- Sk, 1.000,- Sk, ako aj osobné veci poručiťky, čím jej páchatel mal spôsobiť škodu v sume 140.000,- Sk. Zo spáchania krádeží podozrievala p. A. s tým, že tá mala za uchom nosiť pakľúč, čo poručiťka videla, keď u nej bola „páchatelka“ na návšteve, keď mala na hlave natáčky. Tá istá osoba mala poručiťke odcudzit' hrnce, orechy, masť z chladničky, gaštany namočené v čistom liehu, osobné doklady, kľúče od skriniek v byte, 50-ročný kastról, škrabku na zemiaky, plechy 2ks, čiernu nákupnú taška, svätý obrázok, cukorničku. Vyšetrovateľ PZ trestné stíhanie zastavil, nakoľko mal preukázané, že skutok sa nestal, predovšetkým z obsahu znaleckého posudku znalkyne z odboru psychológia PhDr. Eleny Fusekovej zistil, že poručiťka trpela bludom vzťahovačnosti a bludom prenasledovania, a že vyjadrenia poručiťky nebolo preto možné považovať za vierohodné. Poručiťka nebola schopná, vplyvom chorobných procesov, prepracovať vlastné chybné úsudky. Znalkyňa uzavrela, že poručiťka trpela anosognóziou, t. j. chýbaním náhľadu na vlastnú chorobnosť, pričom jej psychický stav si vyžadoval psychiatrickú krízovú intervenciu, nakoľko v dôsledku jej bludného myslenia vážne psychicky trpela a obávala sa o svoju existenciu a bezpečnosť. Pokiaľ jej nebude poskytnutá odborná pomoc, udalosti sa môžu stupňovať, a nebolo vylúčené, že poručiťka sa bude vo svojej vlastnej zúfalej bezradnosti, strachu a bezmocnosti i naďalej opakovane obracať o pomoc na orgány činné v trestnom konaní. Z nikým nepodpísaného a nedatovaného podania adresovaného OR PZ v Trnave, úradu justičnej a kriminálnej polície, oddeleniu vyšetrovania v Piešťanoch k uzneseniu ČVS: RP-966/UJKP-OVK-PN-05 zo dňa 31.10.2005 súd zistil, že podanie bolo zrejme písané poručiťkou, pretože namietala, že aj keď v uznesení vyšetrovateľ uvádza, že poškodená (poručiťka) trpí anosognóziou, to neznamená, že jej p. Nedorostová môže vynášať z bytu veci, ktoré sa jej hodia. Neznámym páchatelom bola, podľa poručiťky, smrťka na 8. poschodí, preoblečená v bielom rúchu, pričom mala na hlave bielu korunku, oči mala malé a slabo videla, táto smrťka sa volá U. A..

16. Poverený príslušník PZ OR PZ v Trnave, úradu justičnej a kriminálnej polície, oddelenia vyšetrovania v Piešťanoch uznesením ČVS: ORP-2443/5-OSV-TT-2006 zo dňa 2.8.2006 odmietol vec týkajúcu sa podozrenia zo spáchania prečinu krádeže, ktorého sa mal dopustiť neznámy páchatel tým, že dňa 4.7.2006 poškodenej poručiťke zobral počas jej prítomnosti v byte jej nezisteným spôsobom bez použitia násilia tašku, v ktorej mala občiansky preukaz, vodičský preukaz, kartu zdravotne postihnutej osoby, finančnú hotovosť 8.000, Sk, kľúče od všetkých skriň v byte. Neskôr poškodená (poručiťka) na polícii uviedla, že všetky veci, ktoré nahlásila ako odcudzené dňa 4.7.2006, našla ešte v deň, keď sa vrátila z polície, doma zavesené na balkóne, a teda, nevznikla jej žiadna škoda. Poverený príslušník PZ prihliadol na neskoršiu výpoveď poškodenej poručiťky, a hlavne na znalecký posudok znalkyne z odboru psychiatria, PhDr. Eleny Fusekovej, ktorá skonštatovala, že poručiťka trpela bludmi vzťahovačnosti a prenasledovania, že jej vyjadrenia nebolo preto možné považovať za vierohodné, keďže vplyvom chorobných procesov v jej myslení nebola schopná samostatne prepracovať jej vlastné chybné úsudky, že trpela anosognóziou - chýbaním náhľadu na vlastnú chorobnosť.

17. Z uznesenia ČVS: ORP-356/5-OSV-TT-2007 zo dňa 26.1.2007 súd zistil, že poverený príslušník PZ OR PZ v Trnave, úradu justičnej a kriminálnej polície, oddelenia vyšetrovania v Piešťanoch odmietol vec týkajúcu sa podozrenia zo spáchania trestného činu porušovania domovej slobody, ktorého sa mala dňa 3.12.2006 dopustiť p. A., kedy mala nezisteným spôsobom bez použitia násilia vniknúť do bytu poškodenej poručiťky a z uzamknutej skrine odcudzit' vkladnú knižku Tatra banky, a.s., čím jej mala spôsobiť škodu vo výške 200,- Sk. Poverený príslušník PZ vec odmietol s odôvodnením, že skutok sa nestal, pričom poukázal na znalecký posudok PhDr. Eleny Fusekovej, a na ňou zistený nepriaznivý psychický stav poškodenej poručiťky.

18. Z uznesenia Okresnej prokuratúry Trnava č. k. 4P 504/05-10 zo dňa 1.12.2005 súd zistil, že prokurátor okresnej prokuratúry zamietol sťažnosť poškodenej poručiťky proti uzneseniu vyšetrovateľky OR PZ v Trnave, Úradu justičnej a kriminálnej polície, oddelenia vyšetrovania Piešťany ČVS: ORP-966/UJKP-OVK-PN-05 zo dňa 31.10.2005, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie, nakoľko sťažnosť nebola dôvodná. Prokurátor skonštatoval, že napadnuté rozhodnutie vyšetrovateľky bolo správne a zákonné, uviedol, že vyjadrenia poškodenej poručiťky sú v celom rozsahu nevierohodné a nemajú reálny základ, pričom vychádzal aj zo znaleckého posudku znalkyne z odboru psychológia PhDr. Eleny Fusekovej, ktorá, okrem iného, zistila, že poškodená poručiťka opakovane a presne reprodukuje chorobne spracované zážitky, že jej intelektové a mnestické (pozn. pamäťové) funkcie

sú ovplyvnené paranoidne-perzekučným bludným spracovaním a vizuálne-iluzórnym prežívaním skutočnosti, že vyjadrenia poškodenej poručiteľky nebolo možné považovať za vierohodné, že tieto bolo treba hodnotiť ako produkcie asi 5 rokov trvajúceho paranoidno-perzekučného bludného myslenia a konania. Prokurátor vychádzal, okrem iného, aj z obsahu sťažnosti poručiteľky, ktorá uviedla, že neznámym páchatelom bola smrčka v bielom rúchu, ktorá mala na hlave korunku, mala malé oči a slabo videla, že smrčka sa volá U. A..

19. Z výzvy Obvodného úradu Piešťany, odboru všeobecnej vnútornej správy zo dňa 10.5.2010, súd zistil, že touto výzvou bola poručiteľka vyzvaná na doplnenie a upresnenie oznámenia zo dňa 30.3.2010, ktoré dňa 6.5.2010 OOPZ Piešťany odovzdalo obvodnému úradu. Podanie poručiteľky sa týkalo U. A., ktorá mala chodiť do bytu poručiteľky, odkladať a brať rôzne veci, pričom predmetné podanie bolo nedostatočné na začatie konania o priestupku.

20. Z úmrtného listu P. U., nar. XX.X.XXXX, t. j. pôvodného žalobcu v 4. rade, súd zistil, že zomrel dňa 30.10.2015, t. j. v priebehu tohto sporu. Z osvedčenia o dedičstve vydaného notárom povereným úkonmi súdneho komisára Okresným súdom Piešťany sp. zn. 6D/645/2015, Dnot 237/2015 zo dňa 26.1.2016 súd zistil, že dedičmi neb. P. U. sú P. A., rod. U., nar. XX.X.XXXX - dcéra poručiteľa, a F. U., rod. W., nar. X.X.XXXX - pozostalá manželka poručiteľa.

21. Z osvedčenia o dedičstve vydaného notárom povereným úkonmi súdneho komisára Okresným súdom Trnava sp. zn. 37D/6/2016, Dnot 71/2016 zo dňa 6.7.2016 súd zistil, že B. S., rod. Š., nar. XX.X.XXXX (pôvodná žalovaná v 4. rade) zomrela dňa 12.3.2016, t. j. v priebehu tohto sporu, a že jej dedičmi sú jej deti: P. W., rod. S., nar. XX.X.XXXX, a 2. P. S., nar. X.XX.XXXX.

22. Z vyjadrenia právnej zástupkyne žalobcov v 1. až v 5. rade na pojednávaní dňa 16.4.2019 súd zistil, že žalobcovia zotrvali na tvrdeniach, že poručiteľka M. Y. trpela duševnou poruchou, ktorá ju robila nespôsobilou na právne úkony aj v čase spísania závetu. Uviedla, že pre prípad úspechu v spore si žalobcovia neuplatňujú náhradu trov konania.

23. Z vyjadrenia právnej zástupkyne žalovaných v 1. a v 2. rade na pojednávaní dňa 16.4.2019 súd zistil, že žalované v 1. a v 2. rade spočiatku konali v dobrej viere s tým, že chceli rešpektovať poslednú vôľu p. M. Y., avšak vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovia mali opačný názor, spochybnili nielen poslednú vôľu poručiteľky, ale sa vážne narušili aj vzájomné rodinné vzťahy. Žalovaná v 1. rade ako výlučná závetná dedička celú vec prehodnotila, nechce už predlžovať toto súdne konanie, navyše, narastajú dlhy na majetku po poručiteľke. Napokon sa rozhodla celú vec čo najskôr vyriešiť, a preto netrvá na platnosti alografného závetu poručiteľky, a súhlasí, aby bol tento vyhlásený za neplatný. Rovnako aj žalovaná v 2. rade s uvedeným súhlasí. Čo sa týka trov konania, aj žalované v 1. a v 2. rade sa vzdávajú práva na náhradu trov konania.

24. Žalovaní v 3., v 4., v 5. a v 7. rade na pojednávaní dňa 16.4.2019 zhodne vyhlásili, že predmetný závet považujú za neplatný.

25. Súd v e c p r á v n e p o s ú d i l nasledovne:

26. Podľa § 37 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov (ďalej ako „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“ v príslušnom tvare), právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatný.

27. Podľa § 38 ods. 1 OZ, neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

28. Podľa § 38 ods. 2 OZ, takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

29. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

30. Neplatnosť právneho úkonu podľa ustanovenia § 38 ods. 1 OZ prichádza do úvahy vtedy, ak je účastník právneho úkonu rozhodnutím súdu pozbavený alebo obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. Neplatnosť právneho úkonu podľa ustanovenia § 38 ods. 2 OZ vyžaduje bezpečné zistenie o tom, že účastník právneho úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť (Z IV, s. 456 a B 34/1971). Neplatnosť právneho úkonu, ktorý urobila fyzická osoba v konkrétnom prípade pod vplyvom duševnej poruchy, môže skonštatovať iba súd, pričom záver o neplatnosti právneho úkonu podľa § 38 ods. 21 OZ musí byť súdom bezpečne zistený,

31. Podľa § 40 ods. 1, ods. 2 OZ, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne.

32. Podľa § 476 ods. 1, ods. 2, ods. 3 OZ, porúčiteľ môže závet buď napísať vlastnou rukou, alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice. V každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný. Spoločný závet viacerých porúčiteľov je neplatný.

33. Podľa § 476b OZ, závet, ktorý porúčiteľ nenapísal vlastnou rukou, musí vlastnou rukou podpísať a pred dvoma svedkami súčasne prítomnými výslovne prejaviť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Svedkovia sa musia na závet podpísať.

34. Podľa § 476e OZ, svedkami môžu byť iba osoby, ktoré sú spôsobilé na právne úkony. Svedkami nemôžu byť nevidomé, nepočujúce, nemé osoby, tie, ktoré nepoznajú jazyk, v ktorom sa prejav vôle robí, a osoby, ktoré majú podľa závetu dediť.

35. Podľa § 476f OZ, závetom povolaný, ani zákonný dedič a osoby im blízke nemôžu pri vyhotovovaní závetu pôsobiť ako úradné osoby, svedkovia, pisatelia, tlmočníci alebo predčitelia.

36. Podľa § 477 OZ, v závete porúčiteľ ustanoví dedičov, prípadne určí ich podiely alebo veci a práva, ktoré im majú pripadnúť. Ak nie sú podiely viacerých dedičov v závete určené, platí, že podiely sú rovnaké.

37. Podľa § 478 OZ, akékoľvek podmienky pripojené k závetu nemajú právne následky; ustanovenie § 484 ods. 1 druhej vety tým nie je dotknuté.

38. Podľa § 480 ods. 1, ods. 2 OZ, závet sa zrušuje neskorším platným závetom, pokiaľ popri ňom nemôže obstať, alebo odvolaním závetu; odvolanie musí mať formu, aká je potrebná pre závet. Porúčiteľ zruší závet aj tým, že zničí listinu, na ktorej bol napísaný.

39. Závet je jednostranný právny úkon fyzickej osoby o jej majetku pre prípad smrti. Závet môže porúčiteľ kedykoľvek za svojho života odvolať, zmeniť alebo zrušiť. Na platnosť závetu ako jednostranného právneho úkonu sa vyžaduje splnenie všeobecných náležitostí právneho úkonu podľa § 37, § 38 a § 40 ods. 1 OZ, ako aj osobitných náležitostí závetu podľa § 476 až § 479 OZ.

40. Podľa § 175k ods. 2 OSP, v znení účinnom ku dňu vydania uznesenia Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8D/30/2013, Dnot 93/2013, zo dňa 31.7.2015, ak však rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu. Ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča.

41. Podľa § 80 OSP v znení účinnom ku dňu začatia konania, t. j. 7.9.2015, kedy bola žaloba doručená súdu, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä a) o osobnom stave (o rozvoде, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení otcovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho); b) o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva; c) o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

42. Podľa § 470 ods. 1, ods. 2 prvej vety zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (pozn. pred 1. júlom 2016). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

43. Podľa § 194 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac. Súd pokračuje v konaní s účastníkmi podľa výsledku sporu. Ak žaloba nebola podaná v lehote, ak bolo konanie o žalobe zastavené alebo ak bola žaloba odmietnutá, platí, že spor o dedičské právo bol rozhodnutý v neprospech žalobcu.

44. Podľa § 137 CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

45. Podľa § 186 ods. 2 CSP, súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, súd neprihliada.

46. Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

47. Podľa § 215 ods. 2 CSP skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

48. Vykonaným dokazovaním listinami, a to podstatnou časťou spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8D/30/2013, podstatnou časťou spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 10Ps/3/2012, závetom poručiťky, notárskou zápisnicou z 10.3.2015, uzneseniami OR PZ v Trnave, Úradom justičnej a kriminálnej polície, oddelením vyšetrovania Piešťany z 19.9.2005, 31.10.2005, 2.8.2006 a zo dňa 26.1.2007, uznesením Okresnej prokuratúry Trnava zo dňa 1.12.2005, výzvou Obvodného úradu Piešťany zo dňa 10.5.2010, nepodpísaným podaním zo dňa 24.11.2005 adresovaným OR PZ v Trnave, odd. vyšetrovania Piešťany, podaním Mesta Piešťany zo dňa 16.4.2012, uznesením Okresného súdu Piešťany č. k. 10Ps/3/2012-9 zo dňa 15.5.2012, úmrtným listom P. U., osvedčením o dedičstve notára povereného úkonmi súdneho komisára Okresným súdom Piešťany sp. zn. 6D/645/2015, Dnot 237/2015 zo dňa 26.1.2016, osvedčením o dedičstve notára povereného úkonmi súdneho komisára Okresným súdom Trnava sp. zn. 37D/6/2016, Dnot 71/2016 zo dňa 6.7.2016, vyjadreniami právnych zástupcov žalobcov v 1. až v 5. rade a žalovaných v 1. až v 2. rade, vyjadreniami žalovaných v 3., v 4., v 5. a v 7. rade, sú d m a l z a p r e u k á z a n é , že p. M. Y., rod. Š., narodená XX.X.XXXX zanechala závet, ktorý nenapísala vlastnou rukou (alograf), ktorý podpísala dňa 24.6.2010 pred dvomi súčasne prítomnými svedkami, pred ktorými vyhlásila, že listina obsahuje jej poslednú vôľu. Závet obsahuje deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, ako aj miesto podpisania. V závete ustanovila svoju neter P. Y., nar. XX.X.XXXX (žalovaná v 1. rade) za svoju výlučnú závetnú dedičku, ktorej pre prípad svojej smrti poručiťka zanechala všetok svoj majetok. Závet teda navonok spĺňal všetky formálne a obsahové zákonné náležitosti.

XX. M. Y., rod. Š., nar. XX.X.XXXX, zomrela dňa 3.3.2013. Dedičské konanie po nej je vedené na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 8D30/2013. Ako dedičia zo zákona po poručiťke prichádzali so úvahy jej súrodenci P. C., Y. Č., P. U., netere W. F., P. Y., P. H., B. S. an synovci P. Š. a U. Š., ako aj jediná dedička pozomrelej sestry poručiťky, B. U., zomr. 2.9.2013, MUDr. B. F.. Notár poverený úkonmi súdneho komisára vo veci prejednávania dedičstva po poručiťke M. Y. oboznámil všetkých, ktorí prichádzali do úvahy ako zákonní dedičia poručiťky, medzi ktorými bola aj závetná dedička P. Y., nar. XX.X.XXXX, o obsahu závetu poručiťky. Osoby, ktoré prichádzali do úvahy ako zákonní dedičia po poručiťke, ktorí dedičskom konaní namietli neplatnosť závetu, boli uznesením súdu zo dňa 31.7.2015, vydaným v dedičskom konaní podľa § 175k ods. 2 OSP, odkázaní na podanie žaloby proti tým, ktorí súhlasili so závetom a považovali ho za platný, na Okresný súd Piešťany o určenie, že alografný závet poručiťky zo dňa 24.6.2010 je neplatný. Osobami, ktoré boli odkázané na podanie žaloby, boli všetci pôvodní žalobcovia v 1. až v 4. rade, a osoby, proti ktorým mali žalobu podať podľa uznesenia vydaného

v dedičskom konaní, boli všetci pôvodní žalovaní v 1. až v 6. rade. Subjektami tohto sporu sú teda všetci účastníci dedičského konania, t. j. závetná dedičia, ako aj všetci tí, ktorí prichádzajú do úvahy ako dedičia zo zákona.

50. Pôvodný žalobca v 4. rade, P. U., a pôvodná žalovaná v 4. rade, B. S., rod. Š., v priebehu tohto sporu zomreli, preto súd samostatnými uzneseniami rozhodol, že bude v konaní pokračovať s dedičmi pôvodného žalobcu v 4. rade, s F. U., rod. W., a P. A., rod. U., a že bude v konaní pokračovať s dedičmi pôvodnej žalovanej v 4. rade, s P. W., rod. S., a s P. S..

51. Predmetná žaloba by mala byť vo svojej podstate správne žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, ktorej prípustnosť vyplýva z ust. § 175k ods. 2 OSP, účinného v čase vydania predmetného uznesenia v dedičskom konaní, ktorému v súčasnosti zodpovedá § 194 CMP. Touto právnou skutočnosťou je skutková otázka týkajúca sa existencie duševnej choroby poručiťky v čase podpísania závetu, a či ju táto robila nespôsobilou na tento právny úkon. Keďže žaloba bola podaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, pričom pôvodní žalobcovia podali iba presne takú žalobu, na podanie ktorej boli uznesením súdu výslovne odkázaní, t. j. na podanie žaloby o určenie neplatnosti závetu, a teda neboli odkázaní na podanie žaloby o určenie, že poručiťka nebola spôsobilá na právny úkon závetu pre duševnú poruchu, v súlade s princípmi spravodlivosti a právnej istoty (čl. 2 CSP) súd mal za to, že boli splnené všetky zákonné podmienky pre konanie o žalobe o určenie neplatnosti závetu podľa § 80 písm. c) OSP, platného a účinného v čase začatia konania, ako aj podľa súčasného § 137 písm. c), resp. písm. d) CSP. Predmetná žaloba nie je síce žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, ale je žalobou o určenie neplatnosti závetu, čiže žalobou podľa § 137 písm. c) CSP. Súd mal za to, že naliehavý právny záujem na určení žalobcovia nemuseli preukazovať, pretože vyplýva z ust. § 175k ods. 2 OSP, ktorý bol platným a účinným ustanovením, podľa ktorého súd uznesením uložil osobám, dedičské právo ktorých bolo menej pravdepodobné, na podanie žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu.

52. Súdu je z jeho úradnej činnosti známe, že poručiťka M. Y. bola rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 10Ps/63/2012-38 zo dňa 30.0.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.11.2012, pozbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. V konaní o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony bolo vykonané znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru zdravotníctva a farmácia, z odvetvia psychiatria, MUDr. Ondrisovou, ktorá podala znalecký posudok dňa 17.8.2012, ktorá skonštatovala, že M. Y. trpela stredne ťažkou až ťažkou demenciou, ktorá je duševnou poruchou trvalého charakteru, pričom jej zdravotný stav sa mal postupne zhoršovať, nebola vôbec schopná spravovať svoje záležitosti, nebola schopná nakladať s finančnými prostriedkami a bola úplne odkázaná na pomoc vo všetkých bežných úkonoch ako stravovanie, hygiena, ako aj zdravotných a hospodárskych náležitostiach.

53. Keďže predmetný závet bol poručiťkou spísaný 2 roky pred podaním znaleckého posudku znalkyňou z odvetvia psychiatria, MUDr. Ondrisovou, súd sa musel zaoberať zisťovaním, či poručiťka trpela duševnou poruchou, ktorá ju robila nespôsobilou na právny úkon závetu dňa 24.6.2010, t. j. kedy ešte nebola právoplatným rozsudkom pozbavená ani obmedzená v spôsobilosti na právne úkony. Napriek tomu, že žalované v 1. a v 2. rade zmenili svoje pôvodné skutkové tvrdenia o tom, že závet považovali za platný, na nové skutkové tvrdenie, že závet považujú za platný, vychádzajúc z ust. § 186 ods. 2 CSP súd nemohol prihliadnuť na zmenu skutkových tvrdení žalovaných v 1. a v 2. rade, ktoré zmenu skutkových tvrdení odôvodnili zdĺhavosťou súdneho sporu a narastaním dlhov na majetku poručiťky.

54. Napriek tomu, že psychickú poruchu, ktorá má za následok neplatnosť právneho úkonu urobenej fyzickou osobou, ktorá touto poruchou trpí, môže diagnostikovať výlučne odborný lekár - psychiater, a nie psychológ, súd posúdil všetky dôkazy jednotlivo a v ich súvislostiach, a zistil, že poručiťka trpela duševnou poruchou, ktorá ju robila nespôsobilou na právny úkon závetu dňa 24.6.2010, pretože poručiťka už od roku 2000 podávala na OO PZ v Piešťanoch opakované trestné oznámenia o tom, že jej, bez použitia násillia, neznámy páchatel' kradne z bytu peňažnú hotovosť, veci, peniaze, škrabku na zemiaky, kľúče od všetkých skriň v byte, hrncov, nákupnú tašku, doklady, masť z chladničky, gaštany v liehu, orechy, osobné veci, pričom zo spáchania krádeží podozrievala susedu, ktorá si mala dvere bytu poručiťky otvárať pakľúčom, ktorý mala suseda nosievať zavesený za uchom. Vzhľadom na frekvenciu podaných trestných oznámení na ich pochybný a nerealistický obsah v niektorých častiach. vyšetrovateľ OO PZ v Piešťanoch pribral do konania znalkyňu

z odboru psychológia PhDr. Fusekovú, ktorá v znaleckom posudku skonštatovala, že poručiiteľka trpela bludom vzťahovačnosti a bludom prenasledovania, že vyjadrenia poručiiteľky nebolo preto možné považovať za vierohodné. Poručiiteľka nebola schopná, vplyvom chorobných procesov, prepracovať vlastné chybné úsudky. Znalkyňa uzavrela, že poručiiteľka trpela anosognóziou, t.j. chýbaním náhľadu na vlastnú chorobnosť, pričom jej psychický stav si vyžadoval psychiatrickú krízovú intervenciu, nakoľko v dôsledku jej bludného myslenia vážne psychicky trpela a obávala sa o svoju existenciu a bezpečnosť. Pokiaľ jej nebude poskytnutá odborná pomoc, udalosti sa môžu stupňovať, a nebolo vylúčené, že poručiiteľka sa bude vo svojej vlastnej zúfalej bezradnosti, strachu a bezmocnosti i naďalej opakovane obracať o pomoc na orgány činné v trestnom konaní. Dátum vyhotovenia znaleckého posudku znalkyňou z odboru psychológia nebol v spore preukázaný, je však nepochybné, že musel byť podaný najneskôr dňa 31.10.2005, kedy bolo vydané uznesenie vyšetrovateľa PZ o zastavení trestného stíhania. Proti tomuto uzneseniu podala poručiiteľka sťažnosť, ktorú prokurátor zamietol ako nedôvodnú. Poručiiteľka v sťažnosti uviedla, že neznámym páchatelom je smrčka v bielom rúchu, na hlave mala bielu korunku, oči mala malé a slabo videla, a že je ňou U. A.. Už v roku 2005 bola CT vyšetrením u poručiiteľky zistená atrofia mozgu a status lacunaris, t. j. strata mozgového tkaniva a dutinky v mozgovom tkanive. Poručiiteľka bola už pred podaním znaleckého posudku znalkyňou MUDr. Ondrisovou objednaná na hospitalizáciu v psychiatrickej klinike v Pezinku, kam napokon nenastúpila pre nespoluprácu príbuzných. Už samotný nerealistický a pochybný obsah množstva poručiiteľkiných trestných oznámení, predovšetkým z roku 2005 o tom, že páchatelkou krádeží bola osoba, ktorá „nosiť paklíč za uchem“, že ňou bola „smrčka“, ktorá mala navyše meno U. A., ktorá mala poručiiteľke ukradnúť aj kľúče od všetkých skriniek v byte, škrabku na zemiaky, orechy, masť z chladničky a gaštany v liehu, nasvedčuje nesprávnym/zlým myšlienkovým pochodom poručiiteľky typickým pre duševnú chorobu alebo duševnú poruchu. Súd nemohol neprihliadnuť na obsah znaleckého posudku z roku 2005, hoci bol podaný znalkyňou z odboru psychológia, a nie znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, z odvetvia psychiatria. Súd musel zohľadniť aj skutočnosť, že v októbri 2011, t. j. rok spísania závetu, poručiiteľka prišla k odbornej lekárke na vyšetrenie bez sukne a v zanedbanom stave. Neschopnosť poručiiteľky na právne úkony skonštatoval aj psychiater MUDr. Ernest Zachar dňa 16.4.2012.

55. Súd nevykonával dokazovanie výsluchmi svedkov, žiadosťami o poskytnutie informácií od Bytového podniku Piešťany, s.r.o., od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, vyžiadanim lekárskeho správ od obvodnej lekárky poručiiteľky MUDr. Svitkovej, od psychiatra MUDr. Zachara, od odbornej lekárky MUDr. Držíkovej, vyžiadanim vyššie uvedeného znaleckého posudku znalkyne PhDr. Fusekovej z vyšetrovacieho spisu OO PZ Piešťany, vyžiadanim lekárskej správy od znalkyne PhDr. Fusekovej, ani nariadením znaleckého dokazovania znalcom z odvetvia psychiatria, pretože vykonanie týchto dôkazov súd nepovažoval za potrebné pre zistenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci samej.

56. Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd mal za nepochybné preukázané, že M. Y., rod. Š., trpela duševnou poruchou, ktorá nebola len prechodná, už v čase spísania a podpísania alografného závetu dňa 24.6.2010, a táto duševná porucha robila M. Y. neschopnou na tento právny úkon podľa § 38 ods. 2 OZ. Súd preto žalobe ako skutkovo a právne dôvodnej vyhovel v plnom rozsahu, a určil, že predmetný alografný závet je absolútne neplatný.

57. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

58. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

59. Nakoľko v tomto spore boli plne úspešní žalobcovia, pričom podľa § 186 ods. 2 CSP súd nemohol prihliadnuť zmenu skutkových tvrdení žalovaných, ktorí v priebehu sporu vyhlásili, že závet považujú za neplatný, hoci na začiatku sporu ho považovali za platný, plne úspešným žalobcom podľa § 255 ods. 1 CSP vnikol nárok na náhradu trov konania proti neúspešným žalovaným v plnom rozsahu. Keďže žalobcovia sa výslovne vzdali nároku na náhradu trov konania, súd im nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v 1. až v 7. rade nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Piešťany do 15 dní od doručenia rozhodnutia, v 7-ich písomných vyhotoveniach.

Odvolanie proti tomuto rozsudku nie je účinné, pretože po vyhlásení a odôvodnení rozsudku všetky subjekty sporu sa výslovne vzdali práva na podanie tohto opravného prostriedku.